

delig historisk og kulturhistorisk art. Der er en god gennemgang af sagnet om 1219 og dette sagns udvikling. Forbindelsen mellem Danmark og Estland før Valdemar Atterdags salg omtales også. Et pudsigt kulturhistorisk træk er den barske humor, der lyser ud af nogle deviser på fanerne fra Christian V's tid, f. eks.: »Faar, der bræger møget, mælker lidt« eller »Snack har vi nock af«.

I bogens sidste afsnit gøres rede for Dannebrog's udvikling fra kongens og hærens fane til folkets flag; måske kunne man ønske denne del af værket udbygget, da dette emne må have større almen interesse.

J. Holst-Jensen.

Hugo Matthiessen: Fæstning og Fristed, Fredericia Interiører med Figurer 1760—1820. 1950. (Gyldendal).

Denne bog — tilegnet Fredericia i 300-aaret for byens grundlæggelse — er en fortsættelse af den i 1911 udsendte »Fredericia 1650—1760. Studier og Omrids«. Hugo Matthiessen antyder ofte i sine undertitler det lette — undertiden næsten yndefulde, der er over hans kulturhistoriske skildringer. Mest malende er vel undertitlen til bogen om Limfjorden »Fortoninger og Strejflys«. I den foreliggende bog gives en fornemmelse af en scene med hurtigt skiftende skuespillere, som agerer i Fredericias sidste aar som »mærkelig« by. De to forhold, som skilte den ud fra andre byer, kan angives ved to kapiteltitler, nemlig det 4. Fremmede Trossamfund og det 5. Fallenternes Fristed.

Asylrettighederne skabte af Fredericia en broget by, og Hugo Matthiessen fremdrager af mangfoldigheden en række figurer, der spænder fra almindelige smaafallenter til eventyrere af europæisk format, for hvem byen var et hvile- og tilflugtssted i et uroligt liv.

Helt samme syn paa den havde ikke alle dens embedsmænd. At blive sendt til Fredericia var ofte som at blive sat udenfor. Mænd af den for opgaven rette støbning, som Hans de Hoffman, forstod dog at sætte sig ud over de vanskeligheder, som modsætningerne i befolkningen rejste. Han bliver herved, som en typisk repræsentant for den oplyste enevælde, byens betydeligste personlighed i dette tidsrum.

Modsætningerne har nok været af mere formel natur som for eksempel religiøs isolation; men der mærkes ingen ufred paa dette felt, hvad man ellers nok kunne vente med jøder, reformerte, katolikker og lutheranere i en lille by.

Med Napoleonskrigenes afslutning er det ligesom farven gaar af byen. Jøderne kan nu rejse, hvorhen de vil, og antallet af eventyrere og mærkelige fremmede mindskes. Fredericia bliver en almindelig dansk provinsby.

Hugo Matthiessen er jo efterhaanden næsten blevet en institution i dansk kulturhistorie. Med sit blik for det pudsige og sin sans for den lille detaljes virkning — ogsaa i stilen — er han let at læse og underholdende at følge. Men slaar man op bag i bogen, som i alle hans bøger, og finder de detaljerede kildehenvisninger, maa man erkende, at det næppe er helt galt at betragte historieskrivningen som en kunst.

Finn Lauridsen.

Charles Christensen: Kronborg. 1950. (G. E. C. Gads Forlag).

I Danmarks arkitekturhistorie under renaissancen indtager Kronborg en central stilling, og gennem Shakespeare er slottet blevet kendt i hele den engelsk-